

HØRINGSSVAR FRA TILLITSVALGTE I FORBUND, LO-AVDELINGER, FAGFORENINGER OG KLUBBER.

FOR ET RYDDIG ARBEIDSLIV – MOT EUS TJENESTEDIREKTIV

EF-domstolen har i fire oppsiktsvekkende dommer fastslått at EUs regler for fri flyt av tjenester overstyrer nasjonal arbeidsrett og faglige rettigheter. Det blir opp til EF-domstolen å avgjøre om norske tiltak mot sosial dumping er i strid med direktivet. Når det er uenighet mellom norske jurister, så er det etter de fire dommene ingen grunn til å tro at domstolen vil la tvilen komme fagbevegelsen til gode.

Vi krever derfor at regjeringa nedlegger veto mot direktivet i denne stortingsperiode. Dermed kan regjeringa innføre bedre og nødvendige tiltak mot sosial dumping uavhengig av Brussel.

De fire dommene viser med all tydelighet at nasjonal arbeidsrett er underordnet EU-/EØS-retten – og dermed også det nye tjenestedirektivet. EF-domstolen fastslår at både lovbestemt nasjonal arbeidsrett og avtaleverk mellom partene i arbeidslivet er underordnet de felles EU-reglene om bl.a. fri etablering og fri tjenesteytelse. I tjenestedirektivets formålsbestemmelse (artikkel 1) presiseres det da også at de arbeidsrettslige reglene må «respektere fellesskapsretten» (se også artikkel 16.3).

Dommene viser at utstasjoningsdirektivet ikke sikrer nasjonale krav *om arbeidskontrakter* og like lønns- og arbeidsvilkår. Tvert imot fastslår EF-domstolen at fri bevegelse av tjenester går foran de faglige kravene. Gjennom EØS-avtalen må også Norge ta stilling til EUs tjenestedirektiv.

Tjenestedirektivet setter hensynet til markedet og tjenestekonkurransen over behovet for nasjonale reguleringer, faglige rettigheter og sikring av et ryddig arbeidsliv.

”Viking-line” DØMT: Streikeretten

Finsk fagbevegelse varslet boikottaksjoner mot Viking Line hvis rederiet flagget ut fergen Rosella til Estland for å betale lave estiske lønninger i stedet for finsk lønn til arbeiderne. Viking Line gikk til sak – og fikk medhold i EU. EF-domstolen fastslår at streikeretten og andre faglige kampmidler må vike for hensynet til den frie etableringsretten som skal gjelde i EU. (Viking Line-dommen, 11. Desember i 2007.)

”Laval/Vaxhom” DØMT: Kollektive aksjoner

Det svenske bygningsarbeiderforbundet (Byggnads) hadde satt i verk blokade mot det latviske selskapet Laval, som ikke ville inngå svensk tariffavtale og *svensk lønn* for sine latviske arbeidstakere på oppdrag i den svenska kommunen Vaxholm. EF-domstolen besluttet at Byggnads ikke kunne bruke sine avtalefestede, kollektive aksjonsformer for å opprette

tariffavtale med det latviske firmaet. Blokade og boikott ble ansett som en hindring for den frie bevegelse av tjenester. (Laval-dommen, 18.desember 2007.)

"Niedersachsen/Ruffert" DØMT: Tariffkrav ved offentlige oppdrag (ILO-94)

Den tyske delstaten Niedersachsen har lovfestet et krav om at offentlige byggeoppdrag bare kan gis til virksomheter som har forpliktet seg til å betale sine ansatte tysk tarifflønn. Hovedentrepreneur er forpliktet til å pålegge eventuelle underentrepreneur er de samme vilkårene. Myndighetene sa opp avtalen med selskapet Objekt und Bauregie fordi de brukte en polsk underentrepreneur som betalte sine bygningsarbeidere under halvparten av gjeldende tarifflønn. EF-domstolen ga selskapet medhold og konkluderte med at delstatens krav var i strid med EU-retten. Rüffert-dommen er direkte i strid med ILO-konvensjon 94 om tariffkrav ved offentlige oppdrag. Konvensjonen er tatt inn i norsk lov. (Rüffert-dommen, 3. April 2008)

"Luxemburg" DØMT: Kampen mot sosial dumping

Luxembourg har en rekke nasjonale regler for besøkende tjenesteytere som skal motvirke sosial dumping. Det er bl.a. krav om automatisk oppjustering av minstelønn, overholdelse av ikke-allmenngjorte tariffavtaler, krav om heltid og likelønn ved midlertidige ansettelsesforhold. EUkommisjonen mente disse nasjonale kravene til lønns- og arbeidsvilkår var i strid med både utstasjoneringsdirektivet og traktatens tjenesteregler. EF-domstolen ga Kommisjonen fullt medhold og fant kravene var ulovlige. Dommen sier t.o.m at man nå ikke kan kreve arbeidskontrakter av utenlandske firmaer. (Luxembourg-dommen, 19. juni 2008.)

LO i Oslo arrangerer konferanse i Oslo fredag 17. oktober kl. 0900 – 1400

Sosial dumping, de fire EU-dommene og EUs tjenestedirektiv i Håndverkeren, Rosenkrantz' gate 7, Oslo

Innledere: • Hans Petter Graver, professor i EU-rett • Johan Lindholm, leder i Byggettan • Jorid Tveita, leder Oslo Hotell & Restaurant • Hilde Nylén, faglig-politisk sekretær i Nei til EU • Roar Eilertsen, De Facto • Jan Olav Andersen, EL & IT forbundet • Stein Guldbrandsen, Fagforbundet.

Det blir Fanemarkering utenfor Næringsdepartementet, Einar Gerhardsens plass

Høringssvar fra tillitsvalgte i forbund, LO-avdelinger, fagforeninger og klubber:

For et ryddig arbeidsliv – mot EUs tjenestedirektiv

EF-domstolen har i fire oppsiktvekkende dommer fastslått at EUs regler for fri flyt av tjenester overstyrer nasjonal arbeidsrett og faglige rettigheter. Det blir opp til EF-domstolen å avgjøre om norske tiltak mot sosial dumping er i strid med direktivet. Når det er uenighet mellom norske jurister, så er det etter de fire dommene ingen grunn til å tro at domstolen vil la tvilen komme fagbevegelsen til gode. Vi krever derfor at regjeringa nedlegger veto mot direktivet i denne stortingsperiode. Derved kan regjeringa innføre bedre og nærvendige tiltak mot sosial dumping uavhengig av Brussel.

De fire dommene viser med all tydelighet at nasjonal arbeidsrett er underordnet EU/EØS-retten – og dermed også det nye tjenestedirektivet. EF-domstolen fastslår at både lovbestemt nasjonal arbeidsrett og avtaleverk mellom partene i arbeidslivet er underordnet de felles EU-reglene om bl.a. fri etablering og fri tjenesteytelse. I tjenestedirektivets formålsbestemmelse (artikkel 1) presiseres det da også at de arbeidsrettslige reglene må «respektere fellesskapsretten» (se

også artikkel 16.3). Dommere viser at utstasjoningsdirektivet ikke sikrer nasjonale krav om arbeidskontrakter og like lønns- og arbeidsvilkår. Tvert imot fastslår EF-domstolen at fri bevegelse av tjenester går foran de faglige kravene. Gjennom EØS-avtalen må også Norge ta stilling til EUs tjenestedirektiv.

Tjenestedirektivet setter hensynet til markedet og tjenestekonkurransen over behovet for nasjonale reguleringer, faglige rettigheter og sikring av et ryddig arbeidsliv.

«Viking-line» DØMT: Streikeretten
Finsk fagbevegelse varslet boikottaksjoner mot Viking Line hvis rederiet flagget ut fergen Rosella til Estland for å betale lave estiske lønninger i stedet for finsk lønn til arbeiderne. Viking Line gikk til sak – og fikk medhold i EU. EF-domstolen fastslår at streikeretten og andre faglige kampmidler må vike for hensynet til den frie etableringsretten som skal gjelde i EU. (Viking Linedommen, 11. desember 2007.)

«Laval/Vaxham» DØMT: Kollektive aksjoner
Det svenske bygningsarbeider-

forbundet (Byggnads) hadde satt i verk blokade mot det latviske selskapet Laval, som ikke ville inngå svensk tariffavtale og svensk lønn for sine latviske arbeidstakere på oppdrag i den svenske kommunen Växholm. EF-domstolen besluttet at Byggnads ikke kunne bruke sine avtalefestede, kollektive aksjonsformer for å opprette tariffavtale med det latviske firmaet. Blokade og boikott ble ansett som en hindring for den frie bevegelse av tjenester. (Laval-dommen, 18. desember 2007.)

«Niedersachsen/Rüffert» DØMT: Tariffkrav ved offentlige oppdrag (ILO-94)

Den tyske delstaten Niedersachsen hadde lovfestet et krav om at offentlige byggeoppdrag bare kunne gis til virksomheter som hadde forpliktet seg til å betale sine ansatte tysk tarifflønn. Hovedentrepreneur var forpliktet til å pålegge eventuelle underentrepreneurér de samme vilkårene. Myndigheten sa opp avtalen med selskapet Objekt und Bauregie fordi de brukte en polsk underentrepreneur som betalte sine bygningsarbeidere under halvparten av gjeldende tarifflønn. EF-dom-

stolen ga selskapet medhold og konkluderte med at delstatens krav var i strid med EU-retten. Rüffert-dommen er direkte i strid med ILO-konvensjon 94 om tariffkrav ved offentlige oppdrag. Konvensjonen er tatt inn i norsk lov. (Rüffert-dommen, 3. april 2008)

«Luxembourg» DØMT: Kampen mot sosial dumping

Luxembourg har en rekke nasjonale regler for besøkende tjenesteytere som skal motvirke sosial dumping. Det er bl.a. krav om automatisk oppjustering av minstelønn, overholdelse av ikke-allmenngjorte tariffavtaler, krav om heltid og likelønn ved midlertidige ansettelsesforhold. EU-kommisjonen mente disse nasjonale kravene til lønns- og arbeidsvilkår var i strid med både utstasjoningsdirektivet og traktatens tjenesteregler. EF-domstolen ga Kommisjonen fullt medhold og fant at kravene var ulovlige. Dommen sier t.o.m. at man nå ikke kan kreve arbeidskontrakter av utenlandske firmaer. (Luxembourg-dommen, 19. juni 2008.)

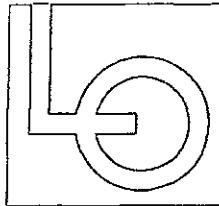
Tilslutninger til oppropet / høringssvaret til nå:

Kleiv Fiskvik, leder i LO i Oslo
Ørjan Myrmel, leder i LO i Bergen
Arne Byrkjeflot, leder i LO i Trondheim
Lill Vera Pedersen, leder i LO i Tromsø
Rolf Bersås, leder i LO i Stavanger
Venche Heimdal, leder LO i Namsos
Anne Bondevik, leder i LO i Asker og Bærum
Helge Larsen, leder i LO i Haugesund
Iren Bekkevold, leder i LO i Nedre Romerike
Helge Galtrud, leder i Sør-Gudbrandsdalen (bla.
Lillehammer)
Astrid Refsdahl Henden, leiar i LO Ytre Sogn

Janne Hegna, leder i LO i Notodden
Alan Lote, leder i LO i Øvre Romerike
Jan Grini, leder i LO i Grenland
Rune Eia, leder i LO i Dalane
Lars Nilsen, leder i LO i Rana
John Helmersen, leder i LO i Vesterålen
Raymond Marthinsen, leder i LO i Larvik
Sterk Hansen, leder LO/GLTE (Gjøvik, Nordre og Søndre Land, Østre og Vestre Toten og Etnedal)
Bengt Eriksson, leder i Ytre Nord-Møre
Bernhard Brune, leder i LO i Jæren
Atle Tranøy, konserntillitsvalgt i Aker ASA

Atle Teigland, konserntillitsvalgt i Aker Solutions
Arve Toft, konserntillitsvalgt i Aker Solutions

Gå inn på
www.lo-oslo.no
og underskriv
oppropet du også!

Høringssvar / opprop for et ryddig arbeidsliv – Mot EUs tjenestedirektiv

Kleiv Fiskvik, leder i LO i Oslo

Ørjan Myrmel, leder i LO i Bergen

Arne Byrkjeflot, leder i LO i Trondheim

Lill Vera Pedersen, leder i LO i Tromsø

Rolf Bersås, leder i LO i Stavanger

Venche Heimdal, leder LO i Namsos

Anne Bondevik, leder i LO i Asker og Bærum

Helge Larsen, leder i LO i Haugesund

Iren Bekkevold, leder i LO i Nedre Romerike

Helge Galtrud, leder i Sør-Gudbrandsdalen (bl.a Lillehammer)

Astrid Refsdahl Henden, leiar i LO Ytre Sogn

Janne Hegna, leder i LO i Notodden

Alan Lote, leder i LO i Øvre Romerike

Jan Grini, leder i LO i Grenland

Rune Eia, leder i LO i Dalane

Lars Nilsen, leder i LO i Rana

John Helmersen, leder i LO i Vesterålen

Raymond Marthinsen, leder i LO i Larvik

Størk Hansen, leder LO/GLTE (Gjøvik, nordre og Søndre Land, Østre og Vestre Toten og Etnedal)

Bengt Eriksson, leder i LO Ytre Nord-Møre

Bernhard Brune, leder i LO i Jæren

Steffen Høiland, leder LO i Indre Ryfylke

Annar Bakken, leder Handel og Konrør Oslo - Akershus

Kristin Sæther, Leder Fagforbundet Trondheim

Roger Heimli, Leder Fagforbundet i Hordaland

Bjørn Willumsen, Leder Fagforbundet avd. 177 Tromsø

Lill Sæther, Leder i NTL Sentralforvaltningen

Trond Helland, Fylketsleder, Fagforbundet Stavanger

Anders Aslesen, Leder, Fagforbundet i Søndre Land

Katrine Anita Heggelund, Leder av det sentrale ungdomsutvalget i Felles forbundet

Rigmor Hogstad, Leder, Fellesorganisasjonen i Oslo

Atle Tranøy, konserntillitsvalgt i Aker ASA

Atle Teigland, konserntillitsvalgt i Aker Solutions

Arve Toft, konserntillitsvalgt i Aker Solutions

Erik Hagen, leder NNN Vin- og Brennevbinarbeidernes Fagforening

Per Medby, Leder NTL NIBR, Norsk Tjenestemannslag

Kjell S. Johansen, Leder Lokomotivpersonalets Forening Trondheim

Roger Wangsbro, Leder Tromsø Bygningsarbeiderforening, Felles forbundet

Torstein Johansen, Distriktssekretær, EL & IT Forbundet Distrikt Trøndelag

Nina Farnes-Hansen, Leder Elektromontørenes Forening Oslo, EL & IT Forbundet

Per Schanke, Fagforeningsleder, Industri Energi Oslo

Ken B. Johannessen, Klubbleder Coop Norge, Handel & Kontor

Terje Skog, Leder i EL & IT Forbundet Oslo og Akershus

Jorid Tveita, leder Felles forbundet avd 246 Oslo og Akershus Hotell- og Restaurantarb.for.

Fagforbundet Oppland, Gjøvik

Hildur Fredheim Johansson, leiar Fagforbundet avd 262 Florø

Aud Morken, Leder Fagforbundet Radøy

Katrine Anita Heggelund, Leder av det sentrale ungdomsutvalget i Fellesforbundet

Harald Markussen, Leder Oslo Transportarbeiderforening

Fevang Tor Øyvind, Kretsleder, Postkom Horten

Leif Kjetil Tviberg, 1. nestleiar NTL Sentralforvaltningen

Torill W. Sandanger, Seksjonsleder Helse og Sosial, Fagforbundet Stavanger

Ann Gregersen, seksjonsleder SKKO i lokallagene, Fagforbundet Overhalla

Eddie Whyte, Nestleder i Fagforbundet Vestfold

Odd Mikkelborg, Kretssekretær Oslo og Akershus, Norsk Post- og Kommunikasjons forbund

Svein Åge Samuelsen, konserntillitsvalgt EL & IT Forbundet Trondheim

Rita Storvik Wold, Nestleder, seksj. helse, avd., Fagforbundet Grimstad

Anne Bjerk, Klubbleder, EL&IT Forbundet

Sissel Wiknes, Stavanger Nestleder SHS, Stavanger avd., Fagforbundet

Britt Ås, fylkesleder i Fagforbundet Troms

Siri Ann Vatland, Leder SHS i Fagforbundet Stavanger

Stein Asthøy, leder Fagforbundet avd. 701, Sosiale Institusjoners Fagforening

Hildegunn Birkeland, Nestleder SKA, Fagforbundet Stavanger

Rolf Arne Skare, Leder og HTV i Fagforbundet Utsira

Erik Hajum, leder og HTV Fagforbundet Ullensaker

Toril Gulbrandsen, HTV og leder, Fagforbundet Vang

Øivind Wallentinsen, Fagforeningsleder, EL & IT Forbundet Stavanger

Per Kristian Nyhus, fungerende leder og HTV, Fagforbundet Aker Universitetssykehus

Jorunn Romsdal, Fylkesleder i Fagforbundet Finnmark

Merete Dahl, Fylkesleder i Fagforbundet Vestfold

Tor Gunnar Johansen, Leder / HTV, Fagforbundet Elnesvågen

Cathrine Hansen, HTV og Leder, Fagforbundet avd 568, Grong

Ståle K. Johansen, nestleder Verkstedklubben Aker, Fellesforbundet

Anne Margrete Fikstvedt, 1. nestleder, Fagforbundet Gjøvik

Anne Lise Olsen, HTV / Leder, fagforbundet avd 132 Nordre Land

Leif E. Helland, leder, NTLs fylkesutvalg Oslo

Fagforbundet Vestfold, Vestfold

Terje Aaberg, leder Elektrikernes Fagforening Trondheim, EL & IT Forbundet

Ellen Dalen, Leder, NTL Universitetet i Oslo